

עיצוב חינוך איכותי ורלוונטי
בגיל הרך במציאות המשתנה

מדינת ישראל
האגף לחינוך הגיל הרך

בדגש סביבתי

עמדת החומרים

כנקודת מוצא קבועה ופתוחה

ליצירה במרחבי הגן

סיגל עמיר - מדריכה ארצית לאמנות
ומנחות 'המוזה' – אמנות בגן העתידי'

עמדת החומרים

עמדת **החומרים** היא **נקודת מוצא** עבור הילדים,
ממנה הם אוספים חומרים פתוחים, כלים ומכשירים לצרכיהם.

טעות נפוצה...

לעתים מכנים בטעות את עמדת החומרים "סדנה".
ובכן, **סדנה היא סביבת העבודה** בה הילדים מתעסקים בחומרים
ופעילים באמנות וגם ביצרנות.
בתוך הסדנה יש בין היתר עמדות חומרים.

על מרחב הסדנה בגן: בקיטור

מעמדת החומרים לאן?

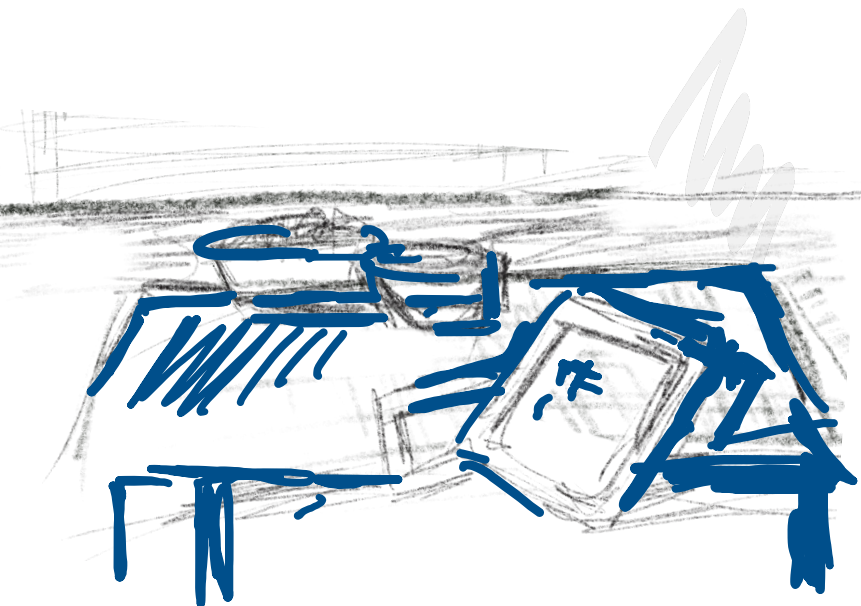
נזמין את הילדים לקחת מעמדת החומרים ולפעול במרחב הסדנה בגן:

לעצב קולאז' (מושג באמנות - הדבקה שטוחה עם בדים וניירות)

לעצב אסמבלאז' (מושג באמנות - יצירה בחיבור חומרים וחפצים יומיומיים - פיסול לגובה או באופן שטוח - בקישור)

להשתמש בחומרים למשחק יצירתי בחלל הגן והחצר

לעסוק ביצרנות (הכנת משהו שימושי מתוך צורך כלשהו)

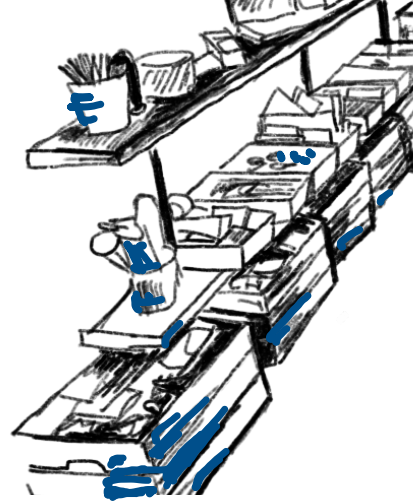
* חשוב לדעת: יצרנות איננה אמנות. על ההבדל בין יצירה ליצרנות: בקישור

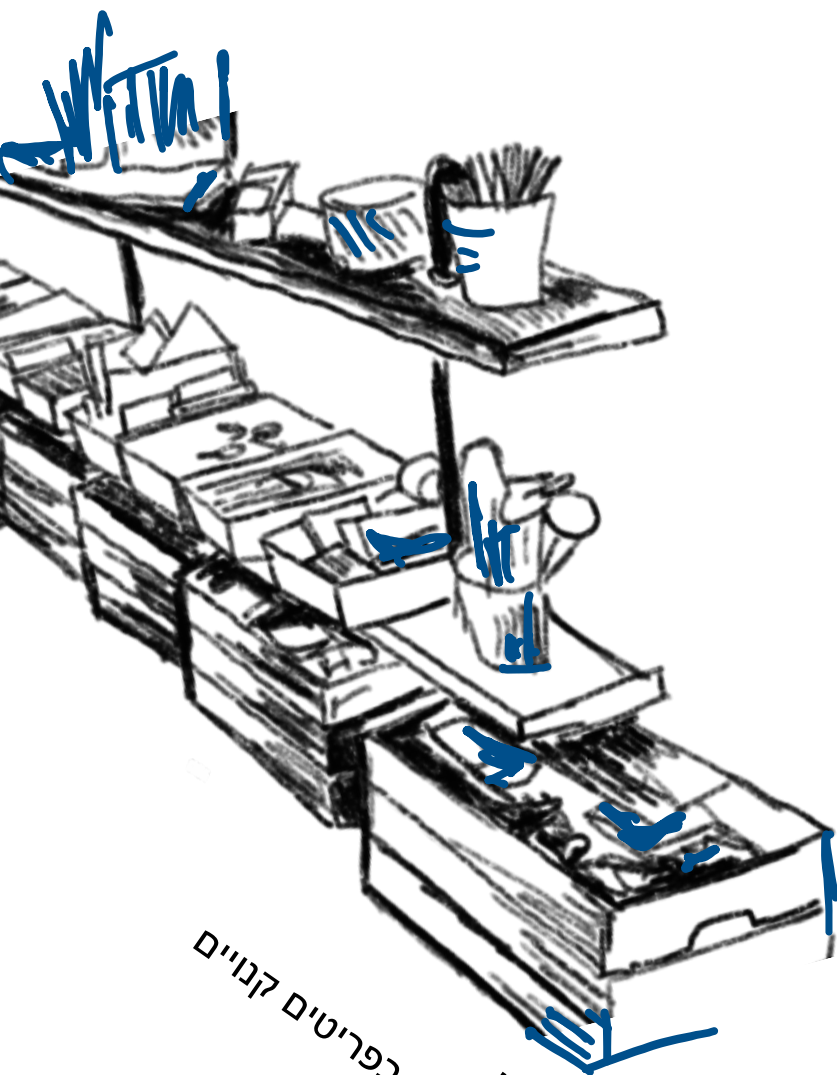
רהיטים מתאימים לעמדת חומרים:

שידת מדפים, שידת תאים, ארונית מדורגת, מדפים פתוחים, ארגזים
פתוחים, עגלת תיבות, מגירות פתוחות ועוד...

נעמיד את עמדת החומרים בסמוך לשולחן העבודה באופן אסתטי ונגיש
ובגובה עיני הילדים.

ביומיום בשיתוף הילדים נמלא את העמדה בפריטים בשימוש חוזר, בכלים
ובמכשירים.

מגוון פריטים בעמדת החומרים

מונחים בתוך תיבות ממוינות, בארגזים ובמכלים שונים

▪ חומרים פתוחים - חומרים בשימוש חוזר ואחר.

▪ חומרים מהטבע

▪ מצעים מגוונים בשימוש חוזר

▪ צבעים, כלים ומכשירים

* מומלץ לקבוע עמדות נפרדות להניח חומרים כגון פלסטלינה, חמר

• קיימות - זה חשוב!
נפחית עד מאוד שימוש בפריטים קנויים

נפרט...

■ חומרים פתוחים בעמדת החומרים

מה הם חומרים פתוחים?
חומרים שונים בשימוש חוזר שאין להם תכלית מוגדרת

קרטונים, אריזות, ניירות, קופסאות, גלילים, צינורות, גלגלים, חוטים,
בדים...

■ חומרים מהטבע

נשתמש רק במה שאיננו פוגע בטבע כמו: פירות סרק יבשים
שנפלו, ענפים יבשים, זרדים ועלים יבשים.

* נקפיד לא לקטוף

* אין לקחת מהטבע פריטים מוגנים כמו : צדפים, חלוקי נחל וכד'

■ מצעים בעמדת החומרים מהו מצע? בסיס היצירה

מגוון מצעים ליצור עליהם:
נייר, בד, עץ, שקף, קרטון, עיתון,
שקית, בקבוק, עלה יבש, קופסה...
ועל מה עוד...?

קיימות

נפחית עד מאוד שימוש במצעים קנויים.
(אין צורך לקנות אפילו דפי ציור...)

■ צבעים בעמדת החומרים

גירי שמן

גירי שעווה

עפרונות צבעוניים

עפרונות רישום

עטים

ועוד...

* מומלץ להניח צבעים לחים כגון צבעי גואש, צבעי ידיים, צבעי מים (אקוורל) בעמדות נפרדות

■ כלים ומכשירים בעמדת החומרים

ספוג

מגב קטן

מברשות שונות

מכחולים שונים

גלגלות

טפי

כלים לפיסול

ומה עוד?...

מרית

צמרונים

כדורי צמר גפן עטופים בבד

סרגלים

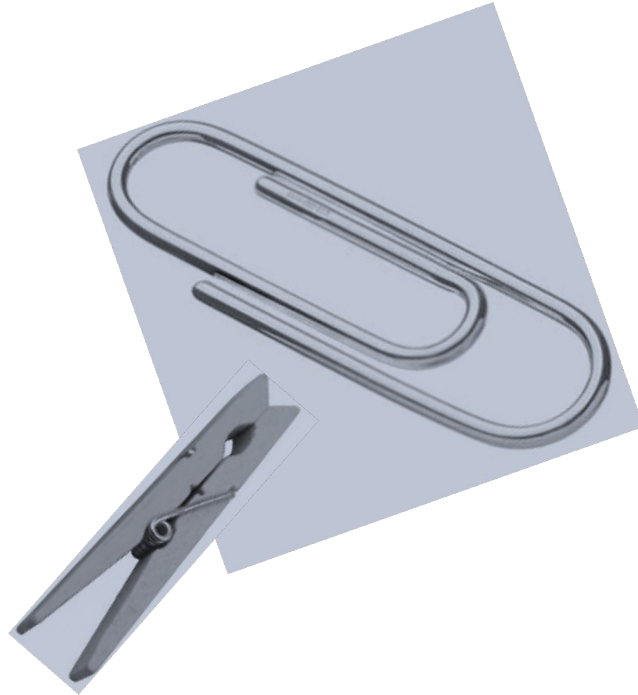
מסרקים

כלים לחריטה

מחורר

■ מחברים בעמדת החומרים

חוטי מתכת גמישים

סיכות מתפצלות

(ומחורר)

גומיות

צמדנים

מגנטים

ומה עוד?...

דבקים

אטבים

מהדקים

שדכנים

ניירות דבק

חוטים

ליד עמדת החומרים

מומלץ:

- שולחן עגול גדול או שני שולחנות צמודים או שולחנות בגבהים שונים (על פי בחירת הילד – לעבוד בעמידה, בישיבה על כיסא או על הרצפה)
- לעבוד ללא כיסוי מפה או שימוש במפה בגוון אחיד.
- לפנות מקום על הרצפה כדי לאפשר ליצור בגדול ובפיסול לגובה.

מגוון עמדות חומרים

עמדת חומרים ובצידה שולחנות בשלושה גבהים ב"בית המוזה", פתח תקווה

אשכול לב, תל אביב

גן כרמלה, אילת

גן הודיה, תל אביב

גן שקד, בית חנניה

גן הדס, קיבוץ נגבה

עמדה ניידת של מחברים (דלית סהרון)

עמדה לסביבת המשחק היצירתי במרחב ב"בית המוזה", פתח תקווה